

Kansalaisvaikuttaminen ja Vihreä lippu -ohjelma Turun normaalikoulussa

Vihreä lippu on päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten ympäristöohjelma. Ohjelmassa yhdistyvät ympäristökuormituksen vähentäminen, kestävän kehityksen kasvatus ja sen integrointi opetukseen ja toimintakulttuuriin sekä lasten ja nuorten osallisuus ja toiminta ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Lapset ja nuoret ovat aktiivisia toimijoita projektien suunnittelussa, toteutuksessa ja tulosten arvioinnissa. Toiminnan periaatteina ovat myös suunnitelmallisuus ja jatkuvuus.

Vihreä lippu on osa kansainvälistä Eco-Schools -ympäristöohjelmaa, johon osallistuu vuonna 2006 noin 14 000 koulua yli 35 maassa. Ohjelma on saavuttanut laajaa arvostusta, mm. YK:n ympäristöohjelma UNEP suosittelee sitä. Suomen Ympäristökasvatuksen Seura on kehittänyt kansainvälisiin periaatteisiin ja kriteereihin perustuen maamme koulujärjestelmään ja yhteiskuntaan sopivan ohjelman materiaaleineen. (www.sykse.net)

Turun normaalikoulun perusopetuksen luokat 1-6 ovat olleet mukana Vihreä lippu-ohjelmassa vuodesta 2001 lähtien. Olemme saaneet kolme kertaa Vihreä lipun käyttöoikeuden ja nyt me olemme päässeet **Kestävälle Vihreä lippu -tasolle**. Toiminnan teemoina ovat olleet jätteiden vähentäminen, lähiympäristö ja energian säästäminen. Nyt jatkamme toimintaa lähiympäristö-teemalla. Koulun koko henkilökunta on aktiivisesti mukana Vihreä lippu-toiminnassa. Luokissa kaikki opettajat ja opetusharjoittelijat ovat mukana ympäristökasvatustehtävissä. Opetusharjoittelijoille kerrotaan Vihreä lippu-ohjelmasta ryhmäohjauksissa. Kun toteutamme koulun opetussuunnitelmaa eri oppiaineissa ja aihekokonaisuuksissa, teemme samalla Vihreä lippu-ohjelman olennaisia tehtäviä.

Ympäristöraati on toiminnan johtoryhmä. Ympäristöraati koostuu Turun normaalikoulun ja Turun kansainvälisen koulun luokkien 1-6 oppilaista ja aikuistiimistä. Jokaiselta luokalta on raadissa oppilasjäsen ja hänelle valittu varajäsen. Aikuistiimissä on nyt mukana viisi opettajaa ja muun henkilökunnan edustajana koulun pääemäntä. Ympäristöraadin kokouksia pidetään vähintään kerran kuukaudessa. Kokouksiin voidaan kutsua myös luokkien 7-9 oppilaita kuulemaan toiminnastamme ja opastamaan alakoulun raatilaisia ympäristöasioissa. Tavoitteena on lisätä yhteistyötä yläkoulun kanssa.

Olemme saaneet kiitosta Suomen Ympäristökasvatuksen Seuralta erittäin aktiivisesti toimivasta ympäristöraadista. Raadin tehtävänä on suunnitella ja ohjata toimintaa. Oppilaiden osallistuminen kaikkiin vaiheisiin on yksi toiminnan tärkeimmistä asioista. Ympäristöraati on mahdollistanut sen, että kaikki luokat ovat osallistuneet ympäristötehtäviin. Kestävän tason toiminnassa ympäristöraati ja henkilökunnan tiimi jatkavat tärkeää työtään.

Tässä otteita ympäristöraadin oppilasjäsenten kertomuksista:

Kokouksissa me puhumme, kerromme ja ehdotamme, miten vähennetään sähkön ja veden kulutusta ja jätteitä. Ehdotuksia tulee aina paljon ja hyviä. Ja oppilaat kirjoittavat ne paperille. Niistä tulee pitkä lista.

- Vetosimme Senaatti-kiinteistöihin asioista, joita haluaisimme koulun pihalle. Vähän ajan päästä saimme vastauksen ja he kertoivat, että rahat ovat tiukilla, mutta kyllä muutama asia kerrallaan voidaan hoitaa.

- Kaikki luokat tekivät ympäristökartoituksen maaliskuussa 2005. Sen tuloksia verrattiin keväällä 2004 tehtyyn ympäristökartoitukseen. Tulokset olivat hyviä. Olemme säästäneet energiaa ihan näkyvästi, paperia keräämme edelleen kierrätykseen ja ruokalassa osaamme lajitella jätteitä. Koulun piha kaipaisi kohennusta. Olemme toiveikkaita, että pihavälineet saadaan kuntoon ja pensaat voivat hyvin, kun kasvukausi alkaa. Toimintamme jatkuu yhteistyössä Varissuon eri toimintatahojen kanssa.

- Päätimme heti syksyn 2005 ensimmäisessä kokouksessa, että toiminnan teemana on lähiympäristö. Kaikki raatilaisten ehdotukset sopivat lähiympäristöteemaan: kunnostetaan koulun pihaa, ei roskata, ollaan kavereita eikä kiusata toisia. Olemme myös mukana kansainvälisessä COPE- lähiympäristöprojektissa.

- Pääsimme vierailulle Itäharjun Prismaan. Prismän ympäristövastaava Olavi Kemiläinen esitteli meille, miten isossa liikkeessä jätteet lajitellaan ja kierrätetään.

- Osa meistä raatilaisista teki liikennelaskentaa kouluun tulevista autoista eräänä maaliskuun aamuna. Pentti Tiitta antoi meille toimintaohjeet. Liikennettä oli jonkin verran ja laskennan tulosten pohjalta tiedotetaan autoilijoita uudelleen, jotta liikenne vielä vähenisi.

- Ympäristöraati laati toivomuslistan koulun pihan viihtyisyyden ja siisteyden lisäämiseksi. Yritämme vaikuttaa asiaan myös omalla toiminnallamme. Paperinkeräystä luokat hoitavat vuorollaan. Se toimii hyvin. Energian säästämisen muistamme edellisestä teemasta ja ruokalassa osaamme lajitella jätteet.

Syksyn 2006 aikana ympäristöraati on edelleen toiminut erittäin aktiivisesti. Organisoimme Kauppapuutarhaliiton lahjoittamien kukkasipulien istuttamisen. Kaikki alakoululaiset pääsivät niitä istuttamaan. Koulun piha on nyt saanut uudet istutukset ja kohennetun ilmeen. Ympäristöraatilaisten voivat olla tyytyväisiä pitkäjänteiseen pihan puolesta toimimiseen. Tehtävänä on pitää huolta siitä, että välineet ja istutukset pysyvät hyvässä kunnossa.

Lasten ja nuorten ympäristöviikko Varsinais-Suomessa toteutetaan viikolla 44. Ympäristöraati on järjestänyt Saaristomeri -teemaan liittyvän tilaisuuden ja näyttelyn koko alakoululle. Asiantuntijana tilaisuudessa on toimittaja Markku Lappalainen.

Ympäristöraati ideoi ja suunnittelee toimintaa koulun ja lähiympäristön ympäristöasioiden kehittämiseksi. Raati toimii tiedon välittäjänä luokkiin. Koulussa käyttöön otetut ympäristöystävälliset toimintatavat pyritään säilyttämään ja niitä myös kehittämään. Ympäristöraati seuraa ja arvioi toimintaa. Meille kaikille on tärkeää toimia ja vaikuttaa kestävä tulevaisuuden puolesta.

Ympäristöraadin kokoonkutsuja Marita Holkeri

Kuvia Turun normaalikoulun ympäristöraadin toiminnasta

Ympäristöraatilaisten liikenteen laskijoina koulun pihalla keväällä 2006

Kansainvälisen lähiympäristöprojektin COPE:n päätöstilaisuus, jossa lehtori-poliitikko Katri Sarlund kertoi aktiivisen vaikuttamisen mahdollisuuksista Turun kaupungissa ja oppilaat haastattelivat häntä.

Istutimme koulun pihalle kukkasipuleja